

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

JOHN SUNDBERG
Vastaava

HUUGO NYBERG
Toimitussihteeri
Johanneksentie 4, puh 81 54

N° 3 Maaliskuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.
Hinta 15 markkaa koko vuodelta.

32:s vuosik. 1927

KERTOMUS SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON TOIMINNASTA v. 1926.

Suomen kuuromykkäinliitto on kuluneena vuotena koettanut toimia voimiensa ja varojensa mukaan maamme kuuromykkien hyväksi sääntöjensä 1:ssä pykälässä mainitun tarkoituksensa saavuttamiseksi.

Liitolla on nykyisin 17 haaraosastoa, joista kaksi, nim. Salon ja Alavuden, ovat syntyneet viime vuoden kuluessa.

Haaraosastojensa kanssa on Liiton keskushallitus koettanut ylläpitää yhteyttä sekä kirjeenvaihdon avulla että asiamiestensä käyntien kautta. Niinpä on Liiton *sihteeri* omien virkamatkojensa yhteydessä käynyt niissä haaraosastoissa, jotka hänen virka-alueellaan toimivat, nim. Porvoossa, Riihimäellä, Hämeenlinnassa, Tampereella ja Jyväskylässä. Kussakin mainituissa paikoissa on hän käynyt useammankin kerran vuoden kuluessa. Sen lisäksi on Liitto käyttänyt asiamiehinään ja esitelmöitsijöinään seuraavia henkilöitä: hra *J. Sundberg* on käynyt Riihimäellä, Tampereella, Turussa, Keravalla, Seinäjoella, Lahdessa, Porvoossa, Pietarsaareissa sekä Liiton vuosikokouksen päätöksen mukaan Lapissa. Lapissakäyntinsä johdosta on hän yllämainituissa paikoissa pitänyt esitelmiä rikassältöiseltä matkaltaan sekä näytellyt runsaasti matkalla otettuja kuvia, jotka ovat varmaan antaneet läsnäolleille paljon uusia tietoja tunturien maasta. Vaikkakaan tuolla käynnillä ei varsinaisesti kuuromykkiä tavattu, kuten oli aijottu, niin ovat matkalta saadut kokemukset, tiedot ja havainnot varmaan tuottaneet hyötyä kuuromykille, ne kun ovat rikastuttaneet piirikokousten ja yhdistysten ohjelmia ja heidän tietopiiriänsä laajentaneet. Muita Liiton keskushallituksen lähettämiä esitelmöitsijöitä olivat hra *Elias Savisaari*, joka kävi Kotkassa, Lappeenrannassa, Alavudella, Seinäjoella ja Salossa. Herra *E. Karilas* on käynyt Seinäjoella ja Hämeenlinnassa.

Vielä on Liitto antanut 300 mk. raha-avustusta *Tampereen* haaraosastolle esitelmätilaisuuden jär-

jestämiseen, jossa puhuivat opett. *J. K. Palomaa* ja hra *E. Savisaari* Turusta.

Yllämainitut esitelmöitsijät ja asiamiehet ovat matkoillaan pitäneet valistavia ja sivistäviä esitelmiä kuuromykille sekä antaneet haaraosastojen toimihenkilöille neuvoja ja apua yhdistystyössä, levittäneet Liiton äänenkannattajia ja kirjallisuutta ja yleensä tehneet kuuromykkäin asiaa tunnetuksi. Yllämainittujen puhujain avustuksella ovat *Hel-singin*, *Turun* ja *Riihimäen* haaraosastot toimeenpanneet n.s. esitelmäpäiviä, jotka ovat kestäneet 2 tai 3 päivää paikassaan ja joihin osanotto on ollut vilkas. Näissä tilaisuuksissa on edellisten lisäksi esiintynyt eräitä kuuromykkäin ystäviä, avustajia ja opettajia esitelmöitsijöinä, kuten rouva *E. Ignatius*, unkarilainen *Farago*, kirkkoherra *Kuuliala*, hra *Lauri Vainola*, joht. *E. Pesonen* y.m.

Kuluneen vuoden merkittävin tapaus Liittomme toiminnassa oli *IX:n yleisen kuuromykkäinkokouksen* vietto *Porvoossa kesäk. 5 ja 6 päivinä*. Kokouksen oli saapunut yhteensä noin 450 osanottajaa, joista noin 20—30 kuuromykkäin opettajaa. Juhlavieraksi oli Liiton keskushallitus kutsunut *Tukholman Manillan k.m. koulun* johtajan, siitä syystä, että Suomen k.m. opetuksen alkuunpanija *K. O. Malm*, jonka kuvapatsas kokouksen aikana paljastettiin, oli aikoinaan saanut opetuksensa *Manillan kuuromykkäinkoulussa*. Kokouksen ohjelma sisälsi juhlaohjelman palveluksen, kunnianosoituskäynnin k.m. koulunopettajain haudoilla sekä esitelmiä, puheita, „Suomi“-filmiä esityksen elävissä kuvissa y.m. Tästä kokouksesta, kuten yleensä ylempänä mainituista valistustilaisuuksista on tarkempi selostus ollut aikoinaan luettavana Liiton äänenkannattajissa.

Nämä äänenkannattajat „*Kuuromykkäin Lehti*“ ja „*Tidskrift för dövstumma*“ ovat ilmestyneet edelleen ja koettaneet levittää tietoa, valistusta sekä hyödyllisen ja puhtaan elämän harrastusta lukijapiiriinsä. Kumpaakin on Liiton sihteeri toimitta-

nut. Tidskrift för Dövstumman toimituksessa ovat lisäksi säännöllisesti avustaneet neidit *Sigyn Heikel* ja *Linda Aschan*. Lehtien taloudellinen tila on ollut heikko, sillä ne tuottavat tuntuva tappiota. Lehtien tilaajamäärään ei ole suuri, riippuen lukutaitoisten kuurojen lukumäärästä. Mutta kun näitten lehtien leveneminen on epäilemättä parhain ja varmin tiedonlevittäjä kuuromykkäin keskuuteen, niin ei Keskushallitus ole tahtonut säästää varoja eikä kustannuksia, vaan on koettanut saada lehdet halpahintaisina levenemään niin laajalti kuin mahdollista. Valtioavun ja „Kuuromykkäin Joulusta“ saadun voiton avulla onkin lehtien asema vakiintunut, niin että on toivoa niiden saattamisesta yhä runsassaisältöisemmiksi ja laajemmiksi. Liiton omat *joululehdet* ilmestyivät myöskin sekä suomen- että ruotsinkielellä. Edellisen painoksen suuruus oli 10 tuhatta kappaletta, jälkimäisen 3 tuhatta. Lehdillä oli hyvä menekki. Painokset myytiin melkein loppuun.

Painosta on julkaistu ruotsinkielellä „Elias Lönnrotin“ elämäkerta.

Liiton keskushallituksen ja Tanskan kuuromykkäin yhtymäin kesken on käyty neuvotteluja vilkkaamman yhteistyön aikaansaamisesta pohjolan kuuromykkäin kesken. Tanskasta käsin on keskushallitukselle tehty ehdotus erikoisten sääntöjen hyväksymiseksi tätä tarkoitusta varten. Keskushallituksen mielestä ei kuitenkaan ole ollut syytä erikoisilla säännöillä tätä asiaa määritellä, vaan on Keskushallitus ilmoittanut olevansa valmis yhteistyöhön varojensa ja mahdollisuuksiensa mukaan, mutta haluaa pidättää itselleen vapauden järjestää osanottonsa kuinka kulloinkin sopii. Omasta puolestaan on keskushallitus pannut alulle yhteistyön naapurimaitten kanssa viime vuoden kuluessa jo parissa tapauksessa. Keskushallitus nim. kutsui, kuten jo on mainittu Tukholman Manillan kuuromykkäinkoulun johtajan *E. Jungnerin* tutustumaan meikäläisiin kuuromykkiin ja heidän harrastuksiinsa IX yleiseen kuuromykkäinkokoukseen Porvoossa. Seurauksena tästä käynnistä oli m.m. se, että johtaja Jungner kirjoitti Ruotsin kuuromykkäin lehtiin erittäin ystävällisen kirjoituksen vaikutelmistaan tältä matkalta. Myöskin oli kutsu lähetetty eräälle huomattavalle Norjan k.m. piirien edustajalle, mutta hän ei voinut saapua voittamattomien esteitten takia. — Toinen yhteistyöhön johtava toimenpide oli se, että Keskushallitus lähetti sihteerinsä viime kesänä Oslossa pidettyyn pohjoismaiden kuuromykkäinpappien kokoukseen, johon kutsumus oli saapunut. Kokouksessa piti hän m.m. laajan esitelmän Suomen kuuromykkäin oloista, heidän harrastuksistaan, sivistyspyrkimyksistään ja kirkollisesta asemastaan. Tämän tilaisuuden kautta toivotavasti Suomen kuuromykkämaailma pääsi jonkun verran tunnetummaksi ja läheisemmäksi toisten pohjoismaitten kuuromykkäpiireille. Kertomus sihteerin matkasta on julkaistu äänenkannattajissa ja suullisesti esitetty monissa k.m. kokouksissa.

Keskushallituksen toimesta on järjestetty yhdessä Helsingin haaraosaston kanssa kutsuilla jumaluusopin ylioppilaille, jolloin maamme kuuromykkien asemaa heille esitelmän, keskustelujen, museosakäynnin y.m. kautta selostettiin.

Myöskin edusti hra Sundberg Liiton keskushallitusta Liiton kunnianarvoisan puheenjohtajan, kouluneuvos Forsiuksen 70 vuotispäivänä matkustamalla yhdessä maamme aistivalliskoulujen edustajain kanssa tervehdyskäynnille juhlijän maatilalle Vihtiin.

Liitto on avustanut Kuuromykkäin Urheiluliittoa 1,000 markalla kuuromykkäurheilijain matka-avustukseksi Köpenhaminan urheilukilpailuihin. Niinikään on Ävikin vanhainkodille annettu 2,000 mk. vanhojen ja työhönkykenemättömien kohtalotoverien hyväksi.

Liitto on edelleenkin saanut 10,000 mk. valtionavustusta.

Liiton keskushallitukseen ovat kuuluneet kouluneuvos *V. Forsius* puheenjohtajana, past. *H. Nyberg* varapuheenjohtajana, sihteerinä ja asiamiehenä, rva *Helmi Nyberg* rahastonhoitajana ja muina jäseninä rouvat *Elma Ignatius*, *Anna Heikinheimo* ja herrat *O. Wetzell*, *A. Norstedt*, *E. Karilas* ja *John Sundberg* sekä varajäseninä neiti *Sigyn Heikel*, hrat *R. Pitkänen* ja *F. Schoultz*.

Keskushallitus on kokoontunut 5 kertaa.

Huugo Nyberg.

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON VUOSIKOKOUS

pidetään Helsingin K.m. Yhdistyksen huoneistossa Richardinkadun 2:ssa Marian ilmestyspäivänä, maaliskuun 25 p:nä seuraavan ohjelman mukaan:

1. *Hartaushetki* Nikolainkirkon paviljongissa klo 11 ap.
2. *Edustajain valtakirjain tarkastus* kokouspaikassa klo 12,30 p.
3. *Vuosikokous* alkaa klo 1 p., jolloin käsitellään säännöissä mainitut asiat.

Haaraosastoja kehoitetaan lähettämään edustajiansa valtakirjoilla varustettuina, ja on valtakirjaan merkittävä, kuinka monta jäsentä haaraosastossa on. Ennen vuosikokousta kehoitetaan haaraosastoja suorittamaan Liiton rahastonhoitajalle jäsenmaksut niiltä jäseniltään, jotka eivät ole Liiton vakinaisjäseniä.

Keskushallitus on päättänyt korvata edustajain matkavillettä seuraavasti: 50 prosenttia edustajille, jotka matkustavat 200 kilometriä tahi lyhyemmän matkan ja 75 prosenttia pitempimatkaisille. Korvaus maksetaan vain yhdelle edustajalle kustakin haaraosastosta.

Liiton lisättyyn keskushallitukseen kuuluvia jäseniä pyydetään erikoisesti saapumaan vuosikokoukseen erään tärkeän asian johdosta (jäsenet ovat: Lauri Vainola, Alice Vesterlund, E. J. Pesonen, J. K. Palomaa, Siiri Talvia ja E. Savisaari).

KESKUSHALLITUS.

K I E R T O K Y S E L Y M M E

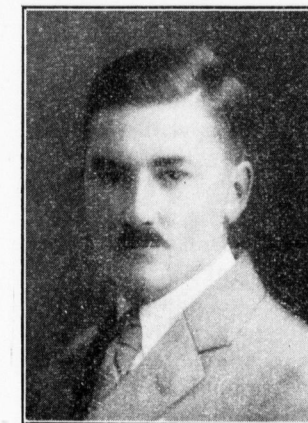
Tämän lehden viime numerossa kerroimme, että olemme toimeenpanneet kiertokyselyn muutamien kuurojen ja heitä läheisesti tuntevien arv. kansalaisten keskuudessa sen johdosta, että eduskunnassa tulee piakko'n käsiteltäväksi uusi *aviokaari-* eli lakiehdotus, jonka mukaan m.m. *kuuromykkäin avioliittoonmenoa perinnöllisyysyistä jonkun verran rajoitettaisiin.*

Kiertokyselyn osanottajia pyysimme vastaamaan kahteen kysymykseen:

- I. *Mikä on kokemuksenne kuurouden perinnöllisyydestä?*
- II. *Olisiko mielestänne syytä lailla rajoittaa kuuromykkäin avioliittoonmenoa perinnöllisyysyistä ja mitä seurauksia sellaisesta rajoituksesta voisi olla?*

II.

KAARLO HILDÉN, professori, Helsinki.

Kuten maist. E. Engblomin valaisevasta kirjoituksesta ilmenee, voi kuuromykkyys riippua eri laisista tekijöistä. Toisaalta on tapauksia, jolloin kuuromykkyys ilmeisesti on perinnöllisyysaiheista riippuvainen, toisaalta taas sellaisia, jotka johtuvat lapsitaudeista, esim. tulirokosta. Nimenomaan on tehostettava, että ai-

noastaan perinnöllisyysaiheisiin pohjautuva kuuromykkyys voi siirtyä perinnöksi vanhemmilta lapsille, kun sitävastoin tautien aiheuttama ruumiinvika, kuten „hankitut ominaisuudet“ yleensä, ei ole periytyvä.

Mitä ensiksikin perinnölliseen kuuromykkyteen tulee, ovat monet eri maissa suoritettut tieteelliset tutkimukset osoittaneet, että se on n.s. resessivinen eli piilevä. Tällä tarkoitetaan sitä, että kuuromykkiä lapsia voi syntyä ainoastaan sellaisissa avioliitoissa, missä *molempien* vanhempien sukusoluissa on „aihe“ kuuromykkyteen. Vanhemmat itse saattavat ulkonaisesti olla täysin normaaleja, kuulevia ja puhuvia, mutta jos heillä molemmilla on „piilevä“ aihe kuuromykkyteen, voi joku lapsi tai jotkut lapset jälkeläisten joukossa olla kuuromykkiä. Näin on selitettävissä, että „synnynäisiä“ kuuromykkiä esiintyy ulkonaisesti aivan terveiden henkilöiden avioliitoissa. Edelläsanoitusta seuraa, että sukulaisavioliitoissa kuuromykkä lapset ovat yleisempiä kuin muissa avioliitoissa. Jos näet suvussa on aiheita kuuromykkyteen, on luonnollisesti suurempia mahdollisuuksia, että *molemmilla* aviopuolisilla — mikä siis on välttämätön edellytys synnynäisten kuuromykkien syntymiseen — on näitä aiheita, kuin muuten. Avioliitoissa, joissa

molemmat puoliset ovat saaneet kuuromykkyden *perinnöksi*, syntyy yksinomaan kuuromykkiä lapsia. Jos sitävastoin synnynäinen kuuromykkyys menee naimisiin terveen henkilön kanssa, jolla ei edes „piilevänä“ ole aiheita kuuromykkyteen, syntyy lapsia, jotka kaikki ulkonaisesti ovat täysin terveitä, mutta joilla silti on „aihe“ kuuromykkyteen.

Kuten edellä jo mainittiin on kehityskaudella hankittu kuuromykkyys puhtaasti yksilöllinen ominaisuus, joka ei missään muodossa mene perinnöksi lapsille. Tämä selittää ne ennen käsittämättömältä tuntuneet tapaukset, jolloin kahden kuuromykkäin kaikki lapset ovat kuulevia ja puhuvia. Tällöin ovat kyseessä joko sellaiset avioliitot, missä molemmat vanhemmat ovat saaneet ruumiinvikansa kehitysiällään — tällöin lapset eivät saa edes aiheita kuuromykkyteen —, tahi sellaiset, joissa toisen vanhemman kuuromykkyys on saavutettu, toisen perinnöllinen — tällöin lapset ulkonaisesti ovat terveitä, mutta omaavat „piilevän“ kuuromykkyysaiheen.

Tämä kaikki tuntuu hyvin yksinkertaiselta. Mutta tosiasia on, ettei suinkaan jokaisessa tapauksessa ole mahdollista päätellä, onko kuuromykkyys perinnöksi saatu tai myöhemmin saavutettu. Lain-säädannöllä on tästä syystä vaikeuksia voitettavinaan. Yksimielisiä voitaneen olla siitä, että mikäli edeltäpäin varmasti voidaan tietää, että lapset jossakin avioliitossa tulevat olemaan kuuromykkiä, tällaiset avioliitot rohuhygieniseltä kannalta ovat ehdottomasti kiellettävät. Ja tuskinpa on olemassa henkilöä, joka — vaikka nimenomaista kieltoa ei olisikaan — haluaisi saattaa maailmaan pelkkiä kuuromykkiä lapsia, joiden toimeentulomahdollisuudet, kaikista kuuromykkäinhoidon tuottamista siunauksista huolimatta, ovat rajoitetumpia kuin muiden kansalaisten.

Miten on siis suhtauduttava kysymyksenalaiseen lakiehdotukseen? Ulkopuoleisesta tuntuu kuin se olisi herättänyt suurempaa kuohuntaa ja huolestumista kuuromykkien keskuudessa kuin se ansaitsisi. Siinähan nimenomaan huomautetaan yhdestä ainoasta avioesteestä mitä kuuromykkiin tulee: kiellettyjä olisivat vain ne tapaukset, jolloin

molemmilla avioliittoon aikovilla ruumiinvika on todistettavasti perintönä saatu ja jolloin siis varmuudella voidaan odottaa kaikkien lapsien tulevan kuuromyksi. Muissa tapauksissa kuuromykyys lakiehdotuksen mukaan ei ole avioeste. Ei siis edes perinnöllisesti kuuromykyttä ole avioliittonmeno estetty, mikäli hän ei tulevaisu avio-puolisokseen valitse kuuromykyttä, jolla ruumiinvika myöskin on perinnöksi saatu; hänen valintavapautensa on täten vain jossain määrin rajoitettu. Kuten edellä jo mainittiin, ei tosin ole aina varmasti todistettavissa, milloin kuuromykyys on periytynyt, milloin saavutettu, joten joissakin tapauksissa mahdollisesti tulisi tapahtumaan tarpeettomia rajoituksia. Näitä mahdollisuuksia ei kuitenkaan missään nimessä saa yleistyttää, sitä vähemmän, koska maist. Engblomin esittämistä laskelmista päättäen vähäisellä osalla Suomen kuuromykistä on ruumiinvikansa perintönä.

OTTO MYYRYLÄINEN, kuuromykyäin matkapappi, Viipuri.

Lähetettämenne kiertokyselyn johdosta pyydän kunniottaen saada sisällyttää ajatukseni asiasta seuraaviin lauseisiin:

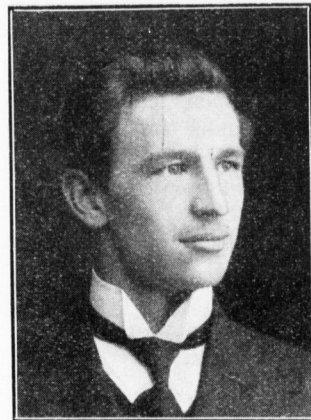
Sen käsityksen mukaan, mikä allekirjoittaneella on kuuromykytydestä, lienee syntymästään asti kuuroja yleensä varsin vähän. Monet sellai-

siksi ilmoitetuista ovat luullakseni menettäneet kuulonsa ensimmäisillä ikävuosillaan. Niin ollen eivät ole puhuneet koskaan, ja täydellä syyllä voidaan heistä sanoa silloin, että ovat olleet ikänsä mykkeitä. Tästä huolimatta voivat he olla syntyessään kuulevia, joilta tauti on vienyt kuulon ja samalla mahdollisuuden oppia puhumaan ilman erikoisopetusta. Tuosta syntymästään saakka kuurojen pienestä luvusta lienee joku osa perinyt kuuroutensa. Se voi olla mahdollista. Kuitenkin muistan tällä hetkellä vain yhden kuuromykyäpariskunnan, jolla on kuuromykyä lapsi. Onko hänkään syntymästään saakka ollut kuuloa vailla, ei ole tiedossani. Lyhyesti sanoen, käsitykseni on, että kuurouden periytymistä voidaan havaita varsin pienessä määrässä. En luulisi niin ollen olevan riittävää syytä ryhtyä kuuromykyäin avioliittonmenoa rajoittamaan perinnöllisyysyistä, s. o. siksi, ettei kuuromykyys kulkisi perintönä jälkeläisiin. Henkinen vajavaisuus ja periytyvät taudit yleensä ovat taas aivan eri asia, mutta niistä ei nyt ole kysymyskään.

Toimintapiirissäni on 890 kuuromykyä, mikä luku voidaan hyvällä syyllä pyöristää 900:ksi, syystä, että joka vuosi tulee tietoon ennestään luettelosta puuttuvia vanhempiakin kuuroja. En tunne tarkoin yksityisiä faktoja eri kuuromykyihin nähden kuurouden perinnöllisyydestä, mutta edellä esitetty käsitykseni asettaa sen perin viattomaksi vaaraksi.

Olen nyt jo huomannut, että pelkkä mahdollisuuskin kuuromykyäin avioliittoon menon rajoittamiseen on vaikuttanut heihin levottomuutta ja hermostuneisuutta synnyttävästi. Onhan hyvin ymmärrettävissä, että he helposti näkevät tämän tapaisessa säännöstelyssä, jollei sen pohjana ole tarpeeksi suuri ja tosiasioihin eittämättä pohjautuva syy, jonkunlaisen heihin yksin, vieläpä epäoikeutetusti kohdistetun holhannon.

LAURI VAINOLA, Riihimäen k.m. yhdistyksen puheenjohtaja.

Uudessa avioliittolain ehdotuksessa on eräs pykälä, joka läheisesti koskee kuuromykyä. Siinä nimittäin sanotaan: kuuromykyä alkoon menkö toisen k.m.ykän kanssa avioliittoon, paitsi milloin jommankumman ruumiinvika ei ole synnynäinen.

Lakiehdotuksen laatijat luulevat tällä toimenpiteellä vähentävänsä kuuromykyäinä syntyvääsyä. He luulevat, että edellämaitunlaiset avioliitot ovat kuuroiden levittäjiä! Tämä on kuitenkin ennakkoluulo! Lakiehdotuksen tekijöiden olisi pitänyt laatia ensin synnyneitten k.m.ykälapsien tilasto kuulevain ja kuuromykyäin perheissä! Asiaa koskeva tilasto näyttää, että perin pieni määrä kuuromykyäin lapsista perii kuuromykyäin. Vuosien 1900 ja 1925 välillä siis 25 vuoden aikana on kuuromykyäinperheissä syntynyt ainoastaan 6 tervettä, kuuroa lasta eli 1 joka neljäs vuosi. Se ei ole paljon, kun ottaa huomioon, että Suomessa on 3,500 k.m.ykkyä.

Yllämainittu lukukin näyttää olevan vähenemään päin. On laskettu, että kuulevien perheissä syntyy suhteellisesti enemmän kuuroja lapsia, nimittäin vuosittain 2 k.m.ykälasta kuulevien perheissä kolmen ja puolen tuhannen kuulevan luvusta.

Omatkin vanhempani ja esivanhempani ovat olleet ainakin 4 polvea taaksepäin, mikäli tiedetään, kaikki terveitä ja kuulevia, samoin kuin koko laaja sukuni. Influenssa vei oman kuuloni ollessani puoleltoista vuoden vanhana ja siskoni kuurouteen on, erään lääkärin lausunnon mukaan, mahdollisesti syynä äitini voimakas mielenliikutus ja säikähdys

(Jatkoa sivulla 28.)

K.U.L:n HIIHTOMESTARUUS-KILPAILUT

pidettiin Tampereella 5—6 p:nä maalisk. 1927 T.K.-U:n järjestäminä. Jo edellisenä päivänä alkoi saapua kilpailijoita, jotka majoitettiin aseman lähellä olevan matkustajakodin viihtyisiin suojiin, jotka piankin täyttyivät urheilumiehistä ja naisista.

Kilpailut alkoivat lauantaina 5 p. maalisk. klo 5 ip. 10 km joukkuehiihdolla, mikä suoritettiin vesikelin valitessa (+ 2° C) 10 km pituisella murtomaaradalla, lähtö ja paluu Hippoksen portilla.

Tulokset: I. Kuopion K.-U. (Hirvonen 54,43, Ahonen 57,09, Katainen 55,42) yht. 2 t. 47 m. 34 s., II. Turun Valpas (Heinonen 58,57, Katajamäki 57,21, U. Lehtimäki 51,55) yht. 2 t. 48 m. 13 s., 3) Kymnl. Tähti 2 t. 51 m. 54 s., 4) Viipurin K.-U. 3 t. 03 m. 34 s., 5) Helsingin K.V.- ja U.-s. 3 t. 29 m. 41 s.

Toisena kilpailupäivänä suoritettiin Hippostraradalla naisten 3 km hiihto. Mestaruuden voitti tasaväkisen kilpailun jälkeen nti Martta Nieminen uudella ennätysajalla.

Tulokset: I. Martta Nieminen, Valpas, 15,03, II. Lydia Tapper, Tähti, 15,06, III. Lydia Fagerlund, H.K.V.- ja U.-s., 15,36.

10 km ikämiesten- ja 20 km yleinen hiihto suoritettiin samalla radalla kuin joukkuehiihtokin, ollen lähtö- ja tulo- paikka Hippostraradan sisällä. Tulokset:

10 km: I. H. Konu, J.län K.-U., 59,06, II. N. Vänni, T.K.-U., 1,01,44, III. K. Koskela, T.K. U., 1,07,35.

20 km mestaruuden voitti nuori, lupaava, 20-vuotias V. Hirvonen Kuopion K.-U:sta yllättävästi ajalla 1.41,12, II. U. Lehtimäki, Valpas, 1.43,19, III. M. Katainen, K.K.-U., 1.48,05, 4) E. Tapper, Tähti, 1.55,43, 5) K. Ebb, Hels. K.V.- ja U.-s., 1.53,56.

Kilpailut onnistuivat järjestelyn-y.m. puolesta mainiosti, mistä saadaan kiittää etupäässä T.K.-U:n sihteeriä hra M. Mikkolaista, joka vaivojaan säästämättä järjesti kaikki parhain päin.

Illalla oli Johanneksen kansakoululla T.K.-U:n 20-vuotisjuhla, johon jokainen k.m. urheiluseura oli edustajiansa kautta lähettänyt onnitelunsa. Tilanpuutteen takia täytyi meidän jättää lähempi selostus sikseen. Väkeä vain oli paljon ja kaikki tyytyväisiä näkemäänsä.

Ruuri.

SEUROJEN UUTISIA.

Turun K.m. Urheiluseura „Valppaan“ vuosikokous pidettiin tammik. 9 p:nä. Kun vuosikertomus oli luettu, esitettiin kuluneen vuoden tilit ja myönnettiin johtokunnalle vastuuvapaus kuluneelta vuodelta. Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti B. Kaski uudelleen, varapuheenjohtajaksi U. Lehtimäki ja muiksi jäseniksi johtokuntaan J. Lehtimäki, Sigrid Vieno, E. Savisaari, Salli Halin ja E. Raitanen. — Johtokunta valitsi sitten keskuudestaan sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi E. Savisaaren, jäsemaksujen kantomieheksi ja kalustonhoitajaksi U. Lehtimäen, urheiluneuvojaksi B. Kasken sekä „Valppaan“ asiamieheksi Saloon Kaarlo Hakalan.

Ensimmäiset hiihtokilpailut järjestivät „Hämeenlinnan Kuuromykyä-Urheilijat“ jäsenilleen 6 p:nä helmik. Kilpailut tapahtuivat Hämeenlinnassa Vanajaveden jäällä.

Ilmat olivat olleet suojat monta viikkoa perätysten, sataen lumiräntää ja vettä, joten koko kilpailuista ei uskottu tulevan mitään, sillä kuka siinä sohjussa olisi ruvennut hiihtämään. — Mutta miten ollakaan, sunnuntaiaamu 6 p. helmik. valkeni kirkkaana ja pakkanaan oli yön aikana tehnyt hyvän työn jäädyttämällä sohjut.

Klo 10 ap. kokoonnuttiin ruotsalaiselle yhteiskoululle, jossa todettiin että kokonaista 4 miestä oli säästä huolimatta sonnustanut itsensä kilpailukuntoon, naisia oli vain yksi, joten naisille ei voitu järjestää kilpailua. Urheilijat etunenässä marssittiin Vikmanin lahdele, joka on Hämeenlinnalaisten suosittu kilpailupaikka. Katselijoita oli saapunut runsaasti, joukossa monta Riihimäeltä saakka tullutta. Keli ei ollut kehuttava. Jäätä vaan silmänkantamattomiin, lunta siellä täällä vain nimeksi.

Matka oli 10 km. Lähtömerkin saatuaan porhalsivat miehet lähtöön kahdesti kierrettävälle 5 km. radalle ja jännittävää oli seurata kilpailijoiden menoa, kun he liukkaalla jäällä ponnistelivat pysyäkseen pystyssä. Ensimmäiseltä kierrokselta palasi Hämeenlinnassa ajalla 17 min. 28 sek., Valttonen 21 min., Laakso 22 min. ja viimeiseksi nuori, lupaava, Kurjatkin 22 min. 10 sek. Toinen kierros meni paremmin kuin ensi kierros.

Tulokset: I. Kalle Hämeenlinnainen 34 min. 27 sek., II. Ilmari Valttonen 40 min. 3 sek., III. Valentin Kurjatkin 40 min. 35 sek., IV. Väinö Laakso 43 min. 35 sek.

V. Kurjatkin oli lisäksi näyttämässä minne saakka rata ylettyi joten hän sai hiihtää 15 km yhteensä. Palkinnoksi jaettiin Arvi A. Karisto Oy:n hyväntahtoisesti lahjoittamaa kirjallisuutta.

Tulokset hyvät, ottaen huomioon kehnon kelin.

Oikaisu: „Hämeenlinnan K.-U:n johtokuntaan valittiin myös Emil Kettula Hyvinkäältä, tämä oli jäänyt pois erehdyksessä K.m. Lehden tammikuun numerosta.

Helsingin Kurom. V.- ja U.-seuran jäsentenväliset hiihtokilpailut pidettiin Oulunkylässä, Satulinnan luona 20. 2. 27. erinomaisen hyvän pakkassään vallitessa. Osanotto oli ilahduttavan runsas sekä miesten (n. 11 km) että naisten (3 km) hiihtoon.

Ensin lähetettiin miehet taipaleelle minuutin väliajoin. Parhaat tulokset:

1) K. Ebb 52 min. 9 sek., 2) Hj. Sandblom 1 t. 2 min. 1 sek., 3) V. Salovaara 1 t. 2 min. 18 sek. 7 miestä hiihti matkan loppuun, 1 keskeytti loukkaantumisen vuoksi.

Naisten kilpailuista (lähtö yhtäaikaan), oli saapumisjärjestyksessä seuraava:

1) Saima Vanhala 21 min. 23 sek., 2) Naima Harju 22 min., 3) Eva Turunen 22 min. 30 sek. Kaikki 6 naista hiihtivät matkan loppuun.

Nämä kilpailut osoittivat lisääntyvää urheiluharrastusta varsinkin naisten taholta. Kun meillä on Satulinnassa oivallinen hiihtomaja, jossa sopii lämmitellä ja saada kilpailun jälkeen kuppi kuumaa, niin toivotaan tulevina talvena kilpailujen vetävän vielä enemmän hiihtäjiä mukaan.

Ohjelmallisen illanvieton järjestää H.K.V.- ja U.-seura lauantaina 12 p. maaliskuuta klo 7 ip. Helsingin Kuuroim. Yhdistyksellä. Pääsy 5 mk. Tervetuloa!

K.U.L:n illanvietto pidetään lauantaina t.k. 26 p:nä klo ½ 8 ip H.K.Y:n huoneustossa. Ohjelmassa on: Esitelmä, Filmiesitys y.m. Pääsy 8 mk.

ILMAISEKSI

pääsee K.U.L:n jäseneksi se, jonka ilmoittautumisnumero on

100

Toisin sanoen: hänen ei tarvitse maksaa vakinaista jäsenmaksua, joka on 50 mk. Tähän mennessä on jo 75 jäsentä ilmoitautunut.

Kiiruhtakaa siis joukolla liittymään jäseneksi Kuuromykyäin Urheiluliittoon! (E. Karilas, H:ki, Linnank. 5.)

(Jatkoa sivulta 26.)

huomatessaan ja nähdessään minut auttamattomasti kuuroksi. Hän nimittäin kantoi silloin sirsartani. Omaani ja siskoni kuurouteenkaan ei siis perinnöllisyys ole syynä vaan on syy etsittävä muualta. Sama on laita useimmissa tapauksissa. Syy voi olla joko vanhempien juoppoudessa, puutteellisessa lastenhoidossa, kulkutaudissa y.m. Itselläni ei ole lapsia, joten siinä suhteessa en voi omakohtaista kokemusta esittää. Perinnöllisen kuurouden johdosta periytyneitä k.mykkiä on hyvin vähän. Ei ole olemassa varmaa tilastoa, luultavasti 5—10 % tuhannesta.

Olen siis sitä mieltä, että edellämäinintun lakiehdotuksen käytäntöön ottamisella ei kuuromykkyyttä voida vähentää eikä estää, joten en voi kannattaa sen hyväksymistä. Sillä ei ole toivottua tulosta ja toiseksi kun se rajoittaa kuuromykkien vapautta itse valita elämänsä kumppani mielen mukaan. Mielestäni k.mykkät saivat mennä entiseen tapaan toisen k.mykän kanssa avioliittoon, koska he viihtyvät hyvin ja ovat onnellisemmat k.mykän kuin kuulevan kanssa.

En suinkaan hyväksy parantumattomia tauteja potevien k.mykkien avioliittoa.

Muutenkin tämän uuden avioliittokaaren astuminen voimaan merkitsisi kuuromykkäin yksityisönnön supistamista.

(Jatkoa seuraa ensi numerossa.)

MARIA KAHELIN 60 VUOTIAS.

Helmikuun 20 p:nä täytti Pietarsaaren k.m. koulun entinen johtajatar, neiti *Maria Kahelin* 60 vuotta. Neiti K. tutustui k.m. opetukseen kotikaupungissaan Jyväskylässä ollessaan siellä pikkulastenkoulun opettajana. Rovasti ja rouva Luoman kehoituksesta rupesi hän käymään äsken alkaneessa Jyväskylän k.m. koulussa ensin opetusta katsomassa ja myöhemmin opettamassa. Tuo ta-

pahtui jo vv. 1895—99. Jyväskylästä muutti hän Pietarsaaren k.m. koulun opettajaksi. Ja kun tämän koulun perustaja ja johtaja, neiti Anna Heikel kuoli, pääsi Maria Kahelin koulun johtajattareksi. Siinä virassa pysyi hän pitkän ajan kunnes joku vuosi sitten erosi toimestaan ja asettui asumaan vanhaan kotikaupunkiinsa, Jyväskylään.

Neiti Kahelin oli taitava, lämminhenkinen opettaja. Hän on itse tahtonut elää Jumalan yhteydessä. Ja Jumalan yhteyteen on hän tahtonut kasvattaa ja johdattaa oppilaansakin. Sillä hän tietää, että siinä on kuuromykkäin suurin onni löydettävissä. Neiti K. rakasti paljon oppilaitaan. Ja hän on rakastanut ja rakastaa vieläkin toisiakin kuuromykkiä. Hän koettaa auttaa ja tukea heitä minkä voi. Niinpä on hän ollut monet vuodet Jyväskylän k.m. yhdistyksen puheenjohtajana. Hyvin ymmärtää hän yhdistyksen jäsenen tarpeet ja ajatukset. Ja hyvin ymmärtävät he puheenjohtajaansa. Arvaamattoman paljon siunausta on johtajatar Kahelin vuosikymmenien kuluessa voinut levittää kuurojen hiljaiseen maailmaan. Siitä me häntä sydämellisesti kiitämme. — Neiti Kahelin on myös lämpimällä harrastuksella ottanut osaa hyviin rientoihin, varsinkin uskonnollista elämää koskeviin harrastuksiin sekä ennen Pietarsaareissa että myöhemmin Jyväskylässä. Siksi monen monet ystävät häntä ajattelivat ja onnittelivat hänen täyttäessään 60 vuotta.

Toivomme, että Jumala soisi neiti Kahelinille jatkuvasti voimaa ja terveyttä voidakseen vaikuttaa siunauksellisesti siinä asemassa mikä hänellä on sekä kuulevain että kuuromykkäin keskuudessa!

KUUROMYKKÄIN JOULU.

Joululehtemme luvusi viime joulukuksi oikein hyvin, enemmän kuin koskaan ennen. Painoksen suuruus oli 10 tuhatta kappaletta. Se meni melkein loppuun. Tästä ansaitsevat monet, ahkerat *asiamiehemme* parhaimmat kiitokset. Vaivojaan säästämättä ja vain pientä palkkiota vastaan ovat he joululehteä myyneet, niin että hyvä tulos on saavutettu. — Palkinnot parhaimmille asiamiehillemme jakautuvat seuraavasti:

Maaseutuasiamiehet:

I palkinto 50 markkaa *Juho Leppänen* Anttolasta, joka on myynyt 635 kpl.

II palkinto 30 markkaa *Vihtori Harsunen* Vaajakoski, 550 kpl.

III palkinto 20 mk. *Simo Iivonen* Helylä, liki 500 kpl.

(Lähinnä seuraavat: *Mimmi Vikström*, Vihti 220 kpl., *Otto Heino*, Hyvinkää 233 kpl., *Juho Reinikainen*, Enso ja *Otto Virtanen*, Riihimäki kumpikin 200 kpl., *J. F. Talvia*, Kiikka 160 kpl., *Juho Pekkinen*, Pitkäranta 130 kpl., *Maria Mäkinen*, Forssa 110 kpl., *Adolf Marttila*, Säynätsalo 110 kpl. j.n.e.)

Kaupunkilaisasiamiehet:

I palkinto 50 mk. *Ina Nordlund*, Pori 500 kpl.

II ” 30 ” *Antti Jokelainen*, Kuopio 400 kpl.

III ” 20 ” *Siiri Talvia*, Tampere, 373 kpl.

(Lähinnä seuraavat olivat *Elias Savisaari*, Turku 330 kpl., *Elli Silvander*, Jyväskylä 300 kpl., *Vihtori Nurmo*, Helsinki 250 kpl., *Erkki Hirvonen*, Joensuu 151 kpl., *Juho Lehtonen*, Lahti 100 kpl.)

Ruotsinkielisen joululehden asiamiehet:

Maaseudulla:

I palkinto *Hjalmar Sandblom*, Kauklahti 124 kpl.
II ” *Villiam Behm*, Porvoo maaseurak. 100 kpl.
III ” *Karin Nyberg*, Rekola 58 kpl.

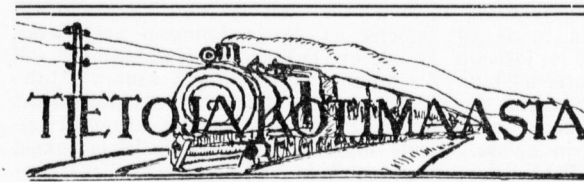
Kaupungeissa:

I palkinto rva *Ester Stade*, Pietarsaari 225 kpl. ja 25 suom.

II palkinto *Vihtori Nurmo*, H.ki 134 kpl. ja 116 suom.

III ” *Anian Nyman*, Hankoniemi 110 kpl.

Ylimääräisiä palkintoja on annettu *E. Savisaarelle*, *Mimmi Vikströmille*, *Juho Reinikaiselle*, *Otto Heinolle* ja *Otto Virtaselle*.

— **Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistyksen vuosikokous** pidettiin tammik. 23 p:nä. Yhdistyksen toiminta on edelleen jatkunut säännöllisesti, ollen kulunut vuosi jo 21:s toimintakausi sen elämässä. Kolmelle yhdistyksen jäsenelle on Rahtiuden Ystävät, johon yhdistys alaosastora kuuluu, antanut 20-vuotisansiomerkin. Ohjelmallisia raittiusiltoja on pidetty useita ja on niiden ohjelmista mainittava etenkin ansiokkaat raittiusesitelmät, jotka ovat tähänneet vakaumukselliseen raittiusyhteyteen kuuromykkäin keskuudessa. Esitelmät ovat pitäneet op. *J. K. Palomaa* ja hrat *E. Savisaari*, *E. Raitanen*, *J. Lehtimäki* sekä *J. Heino*. Yhdistys ei ole ainoastaan huolehtinut Turun kuuromykkäin raittiusarpeista, vaan on ulottanut työnsä muuallekin Suomessa. Niinpä on sen toimesta pidetty raittiusesitelmät m.m. Hajalassa, Paraisissa, Salossa, Seinäjoella ja Kotkassa.

Yhdistyksellä on kirjasto, jossa on runsaasti raittiuskirjallisuutta jäsenten luettavaksi. Sen lukusaliin ovat tulleet *Kylväjä*, *Kieltolakilehti*, *Koti* ja *Terveydenhoito-lehti*.

Yhdistyksen tilit osoittavat säästöä kuluvalle vuodelle 834 mk. 66 p:ää. Se on saanut rahallista avustusta Kuuromykkäin auttajayhdistykseltä.

Yhdistyksen puheenjohtajana on ollut hra *E. Savisaari*, varapuheenjohtajana hra *E. Raitanen* ja johtokunnan muina jäseninä sitäpaitsi nti *H. Kauppinen*, rvt *F. Manelius*, *M. Vilkki* ja *A. Rantanen* sekä hra *J. Lehtimäki*.

Kun vuosikertomus oli esitetty, myönnettiin asianomaisille tilivapaus kuluneelta vuodelta.

Yhdistyksen johtokuntaan ja sen virkailijoiksi valittiin tämän jälkeen entiset jäsenet paitsi nti *Kauppinen* tilalle tuli hra *J. Heino*.

Tilitarkastajiksi valittiin nti *I. Domander* ja hra *H. Rantanen* sekä varalle rva *H. Ylén* ja nti *S. Salonen*.

Jäsenmaksu pysytettiin kahtena markkana.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin kaksi neitiä.

Turun kaupunginvaltuustolta päätettiin pyytää apurahana 300 mk. ja Kuuromykkäin auttajayhdistykseltä 200 mk. raittiusyhdistyksen työn tehostamiseksi.

— **Kotkan K.m. Yhdistyksen vuosikokous** pidettiin tammikuun 23 p:nä 1927 Tiutisessa, rukoushuoneella. Saapuvilla oli 21 jäsentä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin opettaja *J. F. Heikkilä*. Valittuna kokouksen sihteerinä *Otto Heiskanen* esitti kertomuksen edellisen vuoden toiminnasta. Vuosikokouksen ohella oli pidetty 3 kokousta, 8 johtokunnan kokousta, 2 juhlaa sekä 1 Herran Ehtoollisjumalanpalvelus ja esitelmäpäivät. Yhdistyksen tiliasema osoittaa tuloja 1,299:91 ja menoja 917:75. Siis on säästöä tälle vuodelle 375:16.

K.m. Yhdistyksen puheenjohtajaksi kokous valitsi äänestyslipuilla *Oskar Liikkasen* ja varalle *Otto Heiskanen*. Johtokuntaan tulivat valituiksi *Aili Sihvola*, *Armas Kai-*

piainen, *J. F. Heikkilä* ja *Salomo Kakko* sekä 3 varajäsentä.

Tilitarkastajiksi valittiin *Aino Liikkanen* ja *Emil Mattila* sekä varalle *Toivo Lumberg*.

Johtokunta keskuudestaan valitsi yhdistyksen sihteeriksi *Otto Heiskanen* ja rahastonhoitajaksi *Salomo Kakko* sekä jäsenkirjuriksi *Jussi Mattilan*.

Kuuromykkäinliiton vuosikokousta varten valittiin edustajaksi *Oskar Liikkanen* yksimielisesti.

Yhdistyksessä on 29 jäsentä, paitsi yhdistys menetti rouva *Sofia Salovaarassa* uhrautuvaisen ja tarmokkaan kunniajäsenensä kuoleman johdosta. Vuosikokouksen yhteydessä tarjottiin kahvia leivän kera. *Sihteerit.*

— **Turun K.m. Yhdistyksen vuosikokous** pidettiin tammikuun 16 p:nä yhdistyksen huoneustossa. Kuluneen vuoden toimintakertomus luettiin ja hyväksyttiin. Siitä kävi selville, että yhdistyksen toiminta kuluneena vuonna on ollut vilkasta. Yhdistys vietti tammikuun lopulla 40-vuotisjuhlaa, helmikuussa *C. O. Malmin* 100 vuotissyntymäpäiväjuhlaa ynnä muita juhlia. Se on järjestänyt syksyllä tavanomukaiset esitelmäpäivät opintomatkoineen. Yhdistyksen puheenjohtajana on toiminut opettaja *J. K. Palomaa*, varapuheenjohtajana, sihteerinä ja rahastonhoitajana *E. Savisaari* ja toimikunnan muina jäseninä ovat olleet rva *M. ja hra A. Vilkki*, rva *A. Rantanen*, hrat *J. ja U. Lehtimäki* ja *E. Raitanen*.

Tilit osoittavat säästöä edelliseltä vuodelta 24,507:25 p., tuloja 11,042:68, menoja 13,222:58 ja säästöä tälle vuodelle 22,327:35.

Johtokunnalle ja rahastonhoitajalle myönnettiin vastuuvapaus kuluneelta vuodelta.

Yhdistyksen virkailijoiksi valittiin nyt kaikki uudelleen. Tilitarkastajiksi valittiin rva *W. Ahlqvist* ja hra *J. Heino*.

— **Hämeenlinnan kuuromykkäin yhdistyksen vuosikokous** pidettiin sunnuntaina helmik. 6 p:nä ruotsalaisella yhteiskoululla kello 1 p.

Sihteerit esitti vuosikertomuksen vuoden 1926 vaiheista. Kokouksia on pidetty 11, 3 juhlaa ja 1 Herran Ehtoollisjumalanpalvelus. Pastori on käynyt 3 kertaa. Ohjelma on ollut kokouksissa samanlainen kuin edellisinä vuosinakin, paitsi *Malmin* 100 vuotisjuhla ja rva *Launio* hautajaiset olivat uutta. Rahastonhoitaja esitti tilitarkastajain lausunnon, josta meni että tilit oli hyvin hoidettu.

Yhdistyksen puheenjohtajana ja rahastonhoitajana on ollut hra *Hannes Ylén*, sihteerinä rva *Ida Ylén*, varapuheenjohtajana hra *Launio* sekä johtokunnan muina jäseninä neiti *Eva Myllylä* ja hra *Aug. Tuominen*. Tilitarkastajina rehtori *W. Forsblom* ja johtajatar *Julia Hahl*.

Uusissa vaaleissa valittiin puheenjohtajaksi edelleen hra *Hannes Ylén*, johtokuntaan rva *Ida Ylén*, hrat *W. Launio*, *Aug. Tuominen* ja *Vaala Kurjatkin*.

Tilitarkastajiksi uudelleen rehtori *W. Forsblom* ja johtajatar *Julia Hahl*.

Johtokunnan keskuudessa valittiin sihteeriksi ja varapuheenjohtajaksi rva *Ida Ylén* ja rahastonhoitajaksi hra *Hannes Ylén*.

— **Vuosikokousta** piti *Viipurin kuuromykkäin* yhdistys helmik. 6 p:nä. Kun asianmukaisesti oli vuosikertomus luettu ja hyväksytty, toimitettiin uuden johtokunnan vaali, johon tulivat puheenjohtajaksi neiti *Helmi Kaski*, varap. hra *Olli Ollikka*, sihteeriksi hra *Aleks Puolakka*, rahastonhoitajaksi neiti *Ethel Humble*, jäsen- y.m. maksujen kantajaksi neiti *Elvira Ampuja* ja muiksi jäseniksi hrat *Armas Suikkanen* ja *Arvi Tolpo*. Sen jälkeen juotiin teetä. Osanottajia 30. Niin kasvaa *Viip. k.m. yhdistys* täällä, missä on se „Suomen lukko“.

— *Viipurin kuuromykkäinyhdistyksen* vuosikokousta jatkettiin 13 p. helmik.

Neiti *Ethel Humble* ilmoitti, ettei hän voi ottaa vastaan nyt sitä rahastonhoitajan tointa. Hänelle lausuttiin kunnioittavat kiitokset uhrautuvasta työstä. Ja hän lupasi vielä pysyä johtokunnassa. Hänen sijalle valittiin rahastonhoitajaksi *Aleks Puolakka*, joka on jo monta vuotta saanut levätä.

— **Kuollut.** Helmik. 20 p:nä kuoli Porvoossa vanha

helsinkiläinen kuuromykkä suutari *Karl Lindström* 76 ½ vuoden vanhana. Vainaja asui nuoruutensa ja miehuutensa päivät pääkaupungissa, jossa harjoitti suutarin liikettä ja oli arvossapidettynä toveripiirissään. Vanhuutensa viime vuodet asui hän tyttärensä ja vävyensä luona Porvoossa ja sairasti jo pitemmän ajan vanhuuden heikkoutta. Hän oli naimisissa kuulevan vaimonsa kanssa yli 50 vuotta. — Vainaja haudattiin Helsingissä helmik. 27 p:nä. Läänä oli joukko tuttavita, sukulaisia ja Helsingin k.m., joitten puolesta laskettiin haudalle kukkia. Myös Porvoon k.m. yhdistys laski seppeleen.

— **50 vuotta täytti** helmik. 17 p:nä kuuromykkä palvelijatar *Hilda Sinervo*

Toijalan Iso-Raukossa. *Hilda Sinervo* on syntynyt Loimaalla. Koulua kävi hän Huittisissa 2 ½ vuotta; senjälkeen siirrettiinkin koulu Hauholle. Koulunsa lopetettua rupesi *Hilda Sinervo* palvelukseen. 24 vuotta sitten hän sai palkan lapsuutensa ystäväntären luona Iso-Raukon talossa Toijalassa, jossa hän on uskollisesti pysynyt 24 vuotta. Hän on ollut emäntänsä oikeana kätenä, vaalinut lapset pienestä pitäen ja nähnyt heidän varttuvan suuriksi.

Hilda Sinervo on niitä harvinaisia, vanhan kansan uskollisia työntekijöitä.

Kunnia ja kiitos hänelle. Jumala siunatkoon 50 vuotiasta!

— **Maria Halmeen muisto.** Hän oli kuollessaan 48 vuoden 1 kk. ja 28 päivän vanha. Hän oli talokkaan tytär, omaa sukua *Koopeli*, ja syntyi *Koopelin* tilalla Mellilässä. Pienenä, noin 1—2 vuotiaana menetti hän kuulonsa sairauden kautta, ja toinen silmä menetti näkönsä. Koulua hän kävi Turun vanhassa viittomakoulussa, meni naimisiin kuuromykkän suutarin *Juho Halmeen* kanssa. Suurimman osan iästään ovat molemmat asuneet Loimaan aseman lähellä, nyk. kauppalassa. *Juho* on äsken täyttänyt 60 vuotta. Heillä on yksi poika, joka on nyt n. 19—20 vuotias, kuuleva. *Juho* on myös käynyt Turun viittomakoulun, jossa piispa *Alopæus* häntä opetti. *Juho* on myös pienenä, ehkä syntymästään, tullut kuuroksi. Marialla oli myös tytär, joka myöskin kuuleva, on naimisissa.

Maria oli eläessään hyvin hyvä ja kristillismielinen ihminen. Hän oli vanhin 8 sisaruksistaan. — Isänsä elää vielä, äiti on kuollut. —

Noin 10 vuotta sitten alkoi *Mariaa* vaivata luullakseni reumaattinen särky jaloissa. Ne vähitellen kylmenivät, tulivat hervottomiksi, kellastuivat ja olivat lopulta kuin kuolleen jalat. Liikkuminen oli mahdotonta, täytyi vain maata. Makaamista sitte jatkui sanalla sanoen loppumata-

tomiin, sillä 10 vuotta ei suinkaan ole lyhyt aika jos vain makaa ja makaa. Hänen miehensä sai koko ajan häntä ruokkia ja hoitaa. Hänen täytyi heittää pois suutarintyökin. Jo viisi vuotta sitten oli *Maria* täysin voimaton liikutamaan jäseniään, käsiään, jalkojaan ja päättään. Viittominen koukkuisiksi tulleilla käsillä oli tietenkin epäselvää. Kädet nim. olivat myös tulleet täysin tunnettomiksi; ei sattunut niihin vaikka neulalla pisteli. Samoin oli selän laita. Hänen lämmitellessään paljasta selkäänsä takan ääressä, irtausi siitä ohutta nahkaa. Tietenkin oli hän viime vuosina saanut myös makuuhaavoja selkään ja takaraivoon, josta hiukset lähtivät pois. Juholla tietysti oli suunnaton työ. Jok'ainoa tunti, puolitunti, neljännes-tunti ja viisiminuuttinen päivin ja öin täytyi hänen luoda silmäys sänkyyn, mitä sairass toivoisi. — Vain yhden viikon tuona 10 vuotena oli *Maria* Loimaan sairaalassa, mutta jostakin syystä, en tarkemmin muista mistä, oli *Maria* tahtonut olla kotonansa. Kuten yllä sanoin ei *Juho* ole voinut ensinkään tehdä ansiotöitä, mutta heidän nuori poikansa elätti heitä 10 mk. päiväpalkalla, käymällä leipurin opissa. Mutta onneksi oli *Maria* sellaista sukua, että hänen omaisensa isä ja veljet avustivat heitä runsaasti ruokatarpeilla ja puilla. Muussa tapauksessa olisi heidän elämänsä ollut entistä mustempi.

Mutta kadottivatko *Halmeet* sielunsa voimat? Eil ihmeellinen, jokin käsittämätön onni ja siunaus oli kuitenkin *Halmeen* kodissa. Ja ihmeellisen kestävä oli avio-puolisoiitten rakkaus. Kun sairass veti viimeisiä hengenvetojaan 1. 1. 1927 klo 10,15 ap., nähtiin kirkkaita kyyneleitä *Juhon* poskilla.

Olen kertonut vain pääpiirteitä, sillä vielä paljon sisältyy *Halme*-kotiin.

T. T.

Ilmoitus.

Jatkokurssit Turussa.

Jatkokurssit pidetään Turun kuuromykkäinkouluksessa ensi kesäkuun 1—15 päivän välisenä aikana. Kursseihin pääsevät Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen *Turun piirissä* asuvat puhekoulun käyneet kuuromykkänaiset. Pääaineena kurseilla on *kotitalousoppi*, johon lisäksi yhdistetään muita hyödyllisiä oppiaineita. Kurssien osanottajille aikoo toimikunta järjestää vapaan ylläpidon ja hankkia matkaa varten vapaat rautatieliiput.

Kursseihin halullisten on ilmoittauduttava huhtikuun 1 p:ään mennessä. Ilmoitukset pyydetään lähettämään toimikunnalle, os. Turku, Kuuromykkäin koulu.

Turussa, 2 p:nä maalisk. 1927

K. A. Y:n Turun paikallisosaston
toimikunta

Kuuro palvelustyttö,

joka osaa siivota ja pestä pyykkiä, saa kuuron palvelijan toverina meidän luonamme hyvän paikan Helsingissä. Ilmoittakaa, kuinka vanha olette, missä olette palvelleet, minkälaiset todistukset Teillä on, sekä paljonko tahdotte palkkaa. Lähemmin osotteella Helsinki, Albertinkatu 17 A.

Martti Pihkala.